

Дончо Цончев

Елипсата

В онези чудни стари времена, когато ходехме на лов за зайци, моят основен стремеж беше да бъде:

1. В краката неуморим.
2. В стрелбата неумолим.
3. Вечерта на трапезата – неутолим.

Ето с кои три качества печелех тесни приятелски връзки с различните собственици на най-прочутите кучета и ето защо те често ме канеха с тях. (За мене беше немислимо да притежавам ловно куче, тогава живеех и работех в много голямо движение – таваните, мазетата, фургоните и бараките, през чиито паяжинни очи гледах широкия свят, са неизброими.)

Най-страшното куче, което съм виждал и помня, носеше най-нежното име. Не беше Клифорд, Глен, Астра и Стенли. Не беше и Гуджо, Кемал, Мурджо.

То се казваше Певец и имаше всички основания да бъде така.

В коя да е от сънените (после сънувани) утрини другите лаеха зверски, бързаха нервни, хъркаха и ръмжаха. Джаскаха се в синджирите и се давеха. Отваряха се на флиртове грубо, та безразборно. Затуй ребрата им бяха пълни с ритници, а ушите – с най-ярки псувни.

Певецът беше възпитан, тих и замислен. Само една електрическа тръпка го съгърчваше от време на време – при мисълта, че ей сега, ах, ей сега ще го откачат...

Затуй за него ще се говори.

Един от големите дни на това куче, което толкова много обичах, беше закриване на сезона на зайците. Имаше много народ, имаше даже началство – времето беше прекрасно. Стрелците още в тъмно отидоха към подножието на планината – да се разставят. По-младите останаха долу в люцерните, цвеклото – да пуснат кучетата след малко. Класическите ходове бяха извършени (най-буйните от снощи не бяха изпили и първата бира) и ето че незабравимият глас на Певеца отекна над сладко разбуждащите се хълмове.

Видях заека пръв – на около двеста метра пред кучето. Беше далеч за стрелба – сърцето ми отмери няколко такта и запалих цигара. Имах отлична позиция (и неизразимото удоволствие) да наблюдавам великата стара игра.

Заекът беше голям и спокоен. Спираше от време на време да се ослуша. Певецът – ах, той беше професор! – не бързаше, както това правеха другите. Пазеше своите сили за дългия ден, държеше дирята плътно и гонеше. Той знаеше, разбира се, че ние сме отпред и заекът всъщност

няма къде да избяга.

Не само обичах това куче – аз просто се учех от него. Умната, кротко. Тихо, безкрайно упорито, възпитано. Какво ли повече всъщност се иска и от човека?

Заекът ни надуши отдалеч (колко ли пъти тъй бяха го стреляли откъм спасителната гора в планината?), постоя клекнал и като килна ухо още веднъж към смъртния песенен лай зад гърба си, хукна под прав ъгъл наляво. Пак беше далеч за стрелба. Но Певецът го мярна на откритото и като писна тънко и високо, пресече по хипотенузата.

– Сви го – тихо и гордо каза неговият стопанин, който беше се при- таил на трийсетина крачки от мене.

Аз му поклатих глава.

Заекът спря за секунда (подушил бе други от стрелците) и като използва деренцето да се скрие от очите на кучето, сви още веднъж, пак вляво, надолу. Той сега всъщност бягаше обратно – изчезна и от моите очи.

Чуха се другите кучета, чу се и изстрел. Ловът тръгна нормално, аз бях унесен по майсторската работа на Певеца. Седнах удобно и следях само заека и него.

След десетина минути видях един заек по дирите на онзи, който бе вдигнал Певеца. На същото място и той сви под праз ъгъл. После сви и по дерето – след това се появи кучето. Разбрах, че заекът е същият. Певецът беше вече мокър, с изплезен език.

След още двадесетина минути заекът мина за трети път по същия начин, а подире му, но вече на четири-петстотин метра – кучето.

При четвъртата елипса, която жертвата и преследвачът описваха на живот и на смърт, заекът, сам, беше на двеста метра зад кучето. Той просто налагаше дирите си едни върху други и беше взел почти цяла обиколка аванс. Ще кажеш: двамата бяха си разменили ролите.

Можех, разбира се, да изгичам по деренцето и да причакам този заек на следващата обиколка. Но (малко неочаквано и за мене) тази мисъл ми се видя идиотска.

Просто се излегнах на сухата шума и запалих цигара още веднъж. Тогава чух стъпките на собственика на знаменитото куче – той дойде и седна при мен. Каза: „Какъв възхитителен ден!“ Дадох му огън. Припомни ми как съм бил заявявал няколко пъти на всеуслушание, че се уча от Певеца, и как той никога нямало да забрави това. Кучето или фразата? – го попитах. И двете.

Лежахме в шумата, класическият ловен ден влизаше в своя разгар.

Беше ми хубаво, паметно и вечно. И само защото пожелах същото състояние у моя приятел, не казах, че от този миг почнах да се уча не от кучето, а от заека.

Защото и нас годините ни гонят – майсторски, сигурно, по петите.

Защото и ние сме стреляни тъкмо от привидно спасителната гора.

– Защото – ах, – ако можехме толкова да избързаме, всеки по собствената си елипса, та да се окажем не гонени от преследвача Време, а ние сами гонещи него...

Нататък не помня от този ден нищо – до вечерта, когато отново и успешно бях неутолим.

Послепис: На всички, които предпочитат да се учат от заека, посвещавам този малък спомен.

Д. Ц.

КРАЙ

© 1983 Дончо Цончев

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2007

Публикация:

Дончо Цончев
ПРАЗНИК БЕЗ ПОДАРЪК

I издание

Рецензент Кръстю Куюмджиев
Редактор Стефан Поптонев
Художник Веселин Павлов
Художествен редактор Александър Хачатуриян
Технически редактор Тодор Бъчваров
Коректор Нина Велчева

Издателски № 7082

Дадена за набор на 6.I.1983 г.

Подписана за печат на 10.IV.1983 г.

Излязла м. май

Печатни коли 11,50. Издателски коли 9,59

Условно-издателски коли 9,53.

Формат 84×108/32. Тираж 20 110

Цена 1,20 лв.

Код 22/9536222211/5605-9-83

Партиздат – София, бул. „В.И.Ленин“ № 47
ДП „Д. Благоев“ – София, ул. „Н. Ракин“ № 2

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3179>]